

Vrijwilligerswerk op hoger niveau

Drie organisaties steken de koppen bij elkaar om maatschappelijke betrokkenheid bij werknemers te verhogen. De Nuon Foundation, evenementenbureau Zinnige Zaken en de Erasmus Universiteit onderzoeken hoe vrijwilligerswerk hierin een rol kan spelen. Hoe een energiebedrijf, een universiteit en een evenementenbureau het bedrijfsuitje naar een hoger niveau willen tillen.

Een keer per jaar moet een aanzienlijk aantal Nederlanders eraan geloven: het bedrijfsuitje. Samen met collega's paintballen, karten of – als je pech hebt – een weekend survivals in de Ardennen. Kan dat ook anders? Ja. En veel bedrijven wagen zich er al aan: vrijwilligerswerk in plaats van oppervlakkig entertainment.

Eiso Frederiks (1969) verzorgt al 15 jaar alternatieve bedrijfsuitjes met zijn bedrijf Zinnige Zaken. Niet paintballen, maar vrijwilligerswerk: naar de zorgboerderij om te klussen of met de bewoners van een bejaardenhuis de dierentuin bezoeken. Zo slaat hij een brug tussen het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties die handen te kort komen. En niet alleen die maatschappelijke organisaties profiteren, ook het bedrijfsleven. “Werknemers worden intrinsiek gemotiveerd wanneer ze werken voor de samenleving”, vertelt Frederiks. “Die motivatie heeft waarde voor je bedrijf, die kun je gebruiken. Want op een

gegeven moment is een salaris niet meer dan een gegeven, en hoe houd je daarna je werknemers nog gemotiveerd?” Een Zinnige Zaak-activiteit kan bovendien een mooi startpunt van een MVO-campagne vormen, zegt Frederiks: “In onze ogen begint MVO met oprechte betrokkenheid van mensen die intrinsiek gemotiveerd raken om iets goeds te willen doen. Maatschappelijke betrokkenheid blijkt daar een katalysator voor.”

Zinnige Zaken zoekt organisaties vooral in de omgeving van opdrachtgevers. Dan is er kans op een langere samenwerking tussen de twee partijen. Frederiks: “Wij weten dat die twee werelden graag iets met elkaar willen doen. We brengen ze samen met laagdrempelige activiteiten. Dat zie ik als een positieve variant van het wolf-in-schaapsklerenverhaal. Stel dat je zegt: ‘We gaan naar de zorginstelling om de hoek en daar gaan we vanaf nu elke vrijdagmiddag vrijwilligerswerk doen’, dan begint iedereen te steigeren. Maar een bedrijfsuitje

klinkt veilig. En als je na afloop van zo'n uitje aan werknemers vraagt ‘Wie zou het wat vinden om hier vaker terug te komen?’ gaan de handen omhoog.”

Iko Kakes (1961), manager van de Nuon Foundation, herkent de effecten die Frederiks beschrijft. De Nuon Foundation is tien jaar geleden opgericht om Nuon-medewerkers te ondersteunen bij hun vrijwilligerswerk, en in die jaren is er veel geleerd. “Duurzaamheid hoort in het dna van een groot energiebedrijf. Nuon heeft inmiddels twee miljoen klanten, dus wat wij doen heeft een substantieel effect in de maatschappij. Daarom vinden wij het belangrijk dat ook samenwerkingsverbanden die wij aangaan met organisaties duurzaam zijn. Wanneer een Nuon-medewerker in een speeltuin een schommel verft, en een week later gaat een medewerker van een ander bedrijf die schommel weer een andere kleur verven – en dat gebeurt echt – dan heeft dat weinig zin. Daarom gaan wij langdurige ban-

den aan en luisteren goed naar de wensen van de organisaties. Hún vraag staat centraal.” Zinnige Zaken organiseerde in 2015 een uitje voor een kleine 200 Nuon-medewerkers. De bestemming was Visio, een instelling voor blinden en slechtzienden. De medewerkers van Nuon hebben daar flink huisgehouden, vertelt Frederiks. “Die mensen kunnen ook echt wat. Er werd geschilderd, een fontein in een vijver aangelegd en zelfs een stroomgenerator geïnstalleerd voor het schrikdraad van de paardenweide. Daar hebben ze nog een graafmachine voor gehaald om een gigantische

“Vrijwilligerswerk moet een episode zijn in het verhaal van een organisatie”

stroomkabel te leggen. Die paarden zullen flink schrikken wanneer ze die draad aanraken. Het goot van de regen, maar iedereen was enthousiast. En Nuon was tevreden – dit jaar mogen we het voor 500 man doen.” Tijdens de evaluatie blijkt dat de Nuon Foundation met Zinnige Zaken onderzoek wil doen naar de beleving van medewerkers tijdens zo'n alternatief bedrijfsuitje. “Iets wat ik al jaren wil,” zegt Frederiks. “Een ideale samenwerking. Wij kunnen jaarlijks duizenden enquêtes leveren en zij kunnen die data analyseren.”

Hoogleraar strategische filantropie Lucas Meijs (1963) – tevens bestuurslid van de Nuon Foundation – leidt dat onderzoek. “Dat zo'n activiteit een effect heeft weten we inmiddels”, vertelt hij. “Wat we nu willen weten is hoe je zo'n activiteit het beste kunt inrichten.” Meijs denkt dat het belangrijk is dat werknemers deel uitmaken van het verhaal van de organisatie waarvoor ze aan de slag zijn. Hij heeft het over ‘episodisch’ vrijwilligerswerk. “Daarmee bedoel ik niet ‘eenmalig’ – ik bedoel dat het vrijwilligerswerk een episode moet zijn in het verhaal van een organisatie. Als het geen episode is, is er ook geen link en dan mag je ervan uitgaan dat weinig werknemers snappen waarom ze zich moeten inzetten voor die organisatie. Het heeft dan geen inbedding.” Als voorbeeld noemt Meijs een groep werknemers die aan de slag ging bij een kinderboerderij. “De groep werd duidelijk uitgelegd waarom de mensen van de kinderboerderij niet in staat waren om het broodnodige onderhoudswerk te verrichten”, vertelt hij. “Ze waren iedere dag met z'n zessen druk bezig de boerderij open te houden, maar het lukte hun gewoon niet om tijd vrij te maken voor het onderhoud. Als je een vrijwilliger zo'n verhaal vertelt, is hij opeens onderdeel van de organisatie. Die club vrijwilligers is drie keer teruggekomen – zo gemotiveerd waren ze om de klus af te maken. De inbedding van de sociale noodzaak.”

Eiso Frederiks van Zinnige Zaken: “Laagdrempelig vrijwilligerswerk zie ik als een positieve variant van het wolf-in-schaapsklerenverhaal.”

De Nuon Foundation probeert al langer om personeel goed te informeren over het verhaal van de organisaties waar ze vrijwilligerswerk kunnen gaan doen, en wat er daar van hen wordt verwacht. “Je moet mensen voordien – maar zeker ook nadien – betrekken bij het vrijwilligerswerk”, zegt Kakes. Wij weten dat inmiddels, maar het zou mooi zijn als daar ook een wetenschappelijke basis voor komt. Dan hebben we kennis die we kunnen delen met de rest van de Nederland, want elk bedrijf heeft baat bij maatschappelijk betrokken werknemers. Daarom zijn we het samenwerkingsverband aangegaan met de Erasmus Universiteit en Zinnige Zaken. We willen inhoud geven aan deze vorm van vrijwilligerswerk, zowel aan de kant van bedrijven als aan de kant van de organisaties waar het werk plaatsvindt.” ■

